

KURESSAARE 2014-2017 LINNA TULEMUSED ALKOHOLIPOLIITIKA PILOOTPROJEKTIS

Eesmärk vähendada omavalitsuse territooriumil alkoholi kättesaadavust alaealistele

Meeskond

- linnapea/abilinnapea
- arendusnõunik
- noorsootöö spetsialist
- politseijaoskonna juht
- noorsoopolitseinik

Sõnaseletus

- **Kuressaare** – omavalitsus, kus viidi tegevusi ellu (sekkumisomavalitsus)
- **Kuressaare kontroll** – omavalitsus, mis on võetud tulemuste võrdlemiseks aga seal projekti raames tegevus ellu ei viidud (kontrollomavalitsus)

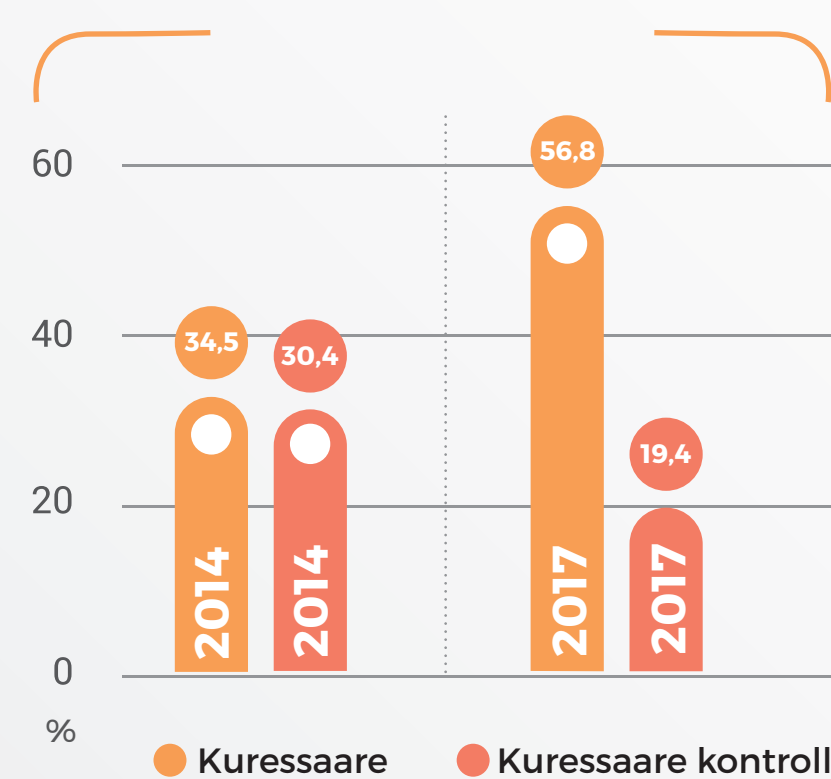
Protsess

1. Baasuuring (2014):
 - a. üldelanikkonna postiküsitlus
 - b. kooliõpilaste ankeetküsitlus (9. ja 11. klassid)
 - c. alkoholi testostlemine
 - d. fookusgrupid ja intervjuud võtmeisikutega (KOV juhid, politsei, perearstid, koolijuhid jne)
2. Koolitus sekkumisgrupi 4-5 liikmelistele meeskondadele
3. Tegevuste planeerimine:
 - a. **alaealistele alkoholi müügi ja tarvitamise järelevalve korraldamine** sh testostlemine, teenindajate koolitamine
 - b. **kaasamine ja teavitustöö** sh kohtumised sihtrühmadega (KOV juhid, noored, ettevõtjad, eakad), temaatiline meediakajastus
 - c. **süsteemne uimastiennetustöö koolides** sh ennetustöö analüüs
 - d. **laste ja noorte huviharidus** sh ümarlauad, olemasoleva süsteemi analüüs
4. Tegevuste elluviimine, mille jooksul toimus kolm vahehindamist (elluviidud tegevuste analüüs) sekkumisgrupi toetamiseks
5. Järeluuring (2017)
* Ei toimunud fookusgrupi intervjuusid

Projekti tulemused

Dokumendi küsimine võrreldes kontrollomavalitsusega suurenes märgatavalt. Eesti keskmine dokumendi küsimise sagedus oli 2014.aastal 26% ning 2016.aastal 44%. Projekti jooksul viidi testostlemisi läbi seitsmel korral (kaks korda TAI poolt, viiel korral Kuressaare meeskonna poolt)

Joonis 1. Dokumendi küsimise sagedus 2014.a. ja 2017.a.

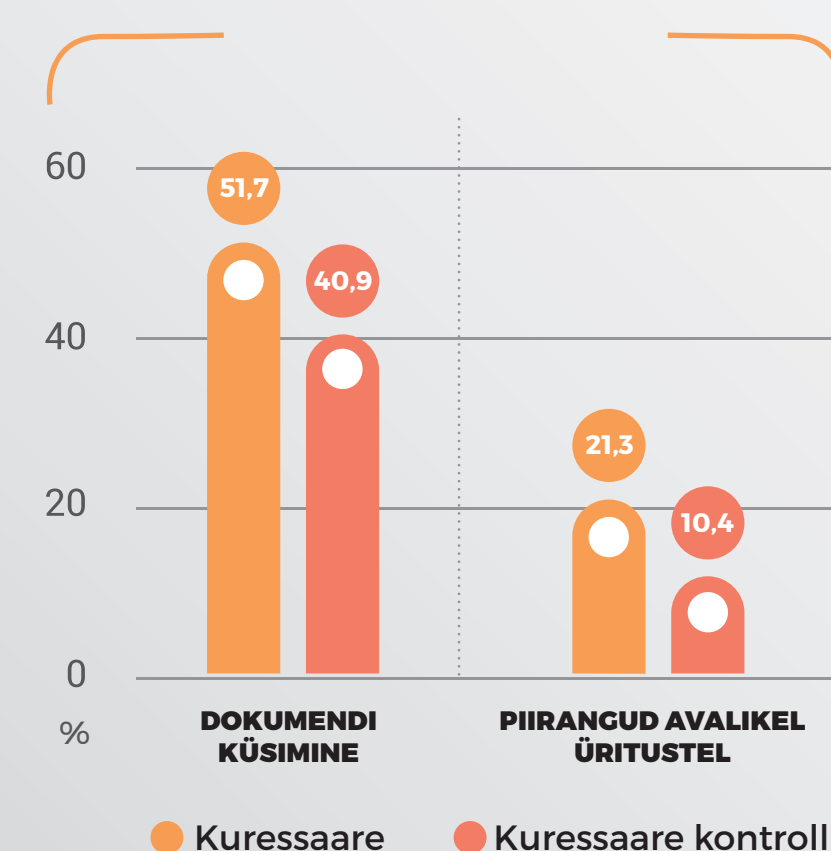
Tabel 1. Uuringu raames läbi viidud testostlemiste arv Kuressaares

Kuressaare valim	September 2014	November 2017
Kontrollitud müügikohtade arv	29	37
Küsitati dokumenti	10	21
Dokumendi küsimise %	34,5%	56,8%

Muutusi dokumendi küsimises märkasid ka sekkumisgrupi õpilased. Avalike ürituste piirangute osas tajuti muutusi vähem.

* Ka Kuressaare täiskasvanud tajuvad mõlemas näitajas suuremat muutust kui kontrollomavalitsus (ei kajastu joonistel).

Joonis 2. Õpilaste osakaal, kes on viimastel aastatel tunnetanud muutusi kohalikus alkoholipoliitikas

Tabel 2. Projekti jooksul paranesid meeskonna hinnangud vähemal või suuremal määral kõigis aspektides

	Koondhinne, mai 2015	Koondhinne, märts 2016
Projektitegevuste ühildamine organisatsiooni tööga	3,2	3,4
Meeskonnaliikmete hoiakud	4,1	4,5
Meeskonna toimimine	4,4	4,6
Meeskonna juhtimine	4,7	4,9

* Hinnati skaalal 1-5.

Ülevaade Kuressaare tegevustest:

Enamik tegevusi oli suunatud kättesaadavuse vähendamisele ja teavitustööle:

- testostlemised
- tulemuste kajastamine meedias ja tagasisidestamine ettevõtjatele
- teenindajate koolitused
- ümarlauad ettevõtjatega

Meeskonna hinnangul lihtsasti teostatavaks osutunud tegevused:

- koostöö kohaliku meediaga teavitustöö tegemiseks
- kohtumiste organiseerimine erinevate huvigruppidega (ettevõtjad, eakad, noored)

Meeskonna hinnangul keeruliselt teostatavaks osutunud tegevused:

- temaatilise seminari korraldamine lapsevanematele, kus ei suudetud planeeritud osalejate arvu täita
- koolide uimastiennetuse tegevusplaani koostamine, kus koolijuhide veenmine tegevusplaanide vajalikkuse osas ei õnnestunud

Silmapaistnud tegevus:

- teemakohase kleebise väljatöötamine koostöös ettevõtjatega

Järeldused

- Süsteemse testostlemise ja toetavate tegevuste (meediakajastus, teenindajate koolitused, aktiivne suhtlus ettevõtjatega) elluviimisel on võimalik vähendada alkoholi kättesaadavust müügikohtades.
- Testostlemine on üks vähestest tegevustest valdkonnas, millega on võimalik lühikese ajaga saavutada positiivseid tulemusi.
- Omavalitsuse juhtide toetus alkoholipoliitika arendamisele on kriitilise tähtsusega tegur eesmärgi saavutamiseks. Juhtide toetuse puudumine vähendab meeskonna motivatsiooni ja usku enda suutlikkusesse.
- Alkoholipoliitika on vastuoluline teema, millel pidevalt fookuse hoidmine on projekti näitel kohalike omavalitsuste jaoks väljakutseid pakkuv. Abistav on tervikliku tegevuskava väljatöötamine, omavaheliste kogemuste jagamine ning väljapoolne lisatugi (nt TAI).
- Alkoholipoliitika süsteemseks arenguks on oluline suunata ressursse universaalsesse ennetustöösse, näiteks vanemlike oskuste ja laste sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisesse.